

методических путей повышения эффективности учебно-воспитательного процесса художественной подготовки в системе архитектурного образования.

Ключевые слова: индивидуализация обучения в архитектурных вузах, эффективность учебно-воспитательного процесса художественной подготовки.

S. N. Karpova

INDIVIDUALIZATION OF EDUCATION IN PRACTICE OF FUTURE ARCHITECTS' ART TRAINING

The article deals with the problem of individualization of education in practice of future architects' art training. On the basis of analysis of the philosophical, psychological and educational literature, individualization of artistic training at architectural schools is considered as the organization of the process of developing students' appropriate skills, forming special abilities, taking their individual abilities that create optimal conditions for the realization of the potential of each student into account. The article presents the characteristics of individualization of education as one of the ways to improve the artistic training in the system of architectural education. The article also describes the experience of individualization of specialists' training at architectural higher educational institution. Monitoring is the basis of individualization of artistic training, which is considered as diagnostics of individual development of each student. The obtained diagnostic results in the article can help to determine and analyze the main directions of the individual work with students in each group. The process of individualization of students' art training at architectural schools as a way of successful mastering of knowledge, skills, abilities and practical activity, shaping their personal work traits becomes optimally effective if it is developed as a dynamically functioning integrated system, which is based on a comprehensive study and individual characteristics of each student; affects all aspects of individualization of training (goal setting, motivation, content, organization, methodology, monitoring and evaluation); provides consistent identification, progress and solving apparent contradictions. The prospects of future scientific investigations we consider in the study of forms and individualization methods of education in the practice of artistic training of future architects using methods of computer modeling and computer graphics; determination of individual self-learning activities of students who master the profession of architect and master the skills of independent architectural design.

Keywords: individualization of training at architecture schools, the effectiveness of the educational process of artistic training.

Подано до редакції

УДК: 378.22+044.9+37

А. Ю. Кіншева

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ ПРОГНОСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

У статті здійснено спробу класифікувати основні види інтерактивних технологій та зосереджено увагу на використанні інформаційних технологій як ефективного засобу формування прогностичної компетентності майбутніх магістрів початкової освіти.

Ключові слова: магістр, початкова освіта, прогностична компетентність, інформаційні технології.

Постановка проблеми. Одним із пріоритетних завдань вищих педагогічних навчальних закладів є підготовка затребуваних, конкурентоспроможних фахівців, здатних прогнозувати підвищення ефективності навчального процесу.

Як відомо, сьогодні актуальним є перехід від пасивних форм навчання до активних, творчих. Тому особлива увага звертається на посилення технологічного аспекту підготовки педагогів та на реалізацію особистісно-орієнтованого підходу до організації начального процесу, де студент виконує роль суб'єкта пізнавальної діяльності. В даному контексті зростає зацікавленість у вико-

ристанні інтерактивних технологій, серед яких вагоме місце посідають інформаційні технології.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемою підготовки майбутніх магістрів початкової освіти займаються такі вітчизняні науковці, як Л. В. Коваль, А. М. Крамаренко, Л. П. Попова, О. В. Малицька, Т. М. Стручаєва, Н. М. Пачина та ін. Питання педагогічного прогнозування висвітлено у наукових працях А. Ф. Присяжної, Л. А. Регуш, М. С. Севастюк, О. С. Кабанської, Н. М. Осіпової та ін. Використання інформаційних технологій навчання у вищих навчальних закладах представлено в роботах І. М. Богданової, В. Ю. Бикова, Р. С. Гу-

ревича, М. І. Жалдака, М. В. Кларіна, Ю. С. Рамського, І. В. Роберта, С. О. Сисоєвої та інших.

Аналіз теоретичних досліджень надає можливість констатувати той факт, що, незважаючи на пильну увагу до педагогічного прогнозування, проблема використання інформаційних технологій як засобу формування прогностичної компетентності майбутніх магістрів початкової освіти залишається недостатньо вивченою, чим і зумовлюється актуальність даного дослідження.

Метою статті є визначення особливостей використання інформаційних технологій у формуванні прогностичної компетентності майбутніх магістрів початкової освіти.

Виклад основного матеріалу. Термін «інтерактивні технології» зазвичай науковцями розглядається у двох аспектах: як організована взаємодія безпосередньо між студентами і викладачем без використання комп'ютера (О. І. Пометун, Л. В. Пирожниченко, А. М. Старєва, А. В. Семенова та ін.) та як двостороннє спілкування викладача зі студентами за допомогою технічних засобів навчання, спеціальних програмних продуктів, де в процесі навчання викладач виступає в ролі координатора навчальної діяльності (О. Л. Саліхова, М. Ю. Кадемія, Ю. М. Краснобокий, О. Г. Тихобаєв та ін.).

Узагальнюючи наведені підходи, нами запропоновано класифікацію інтерактивних технологій навчання (рис. 1): у системі «викладач-студент», що включає колективно-групові, тренінгові, дискусійні, ігрові, проектні технології, та у системі «студент ↔ комп'ютер ↔ викладач», що передбачає використання інформаційних технологій навчання. Уточнена нами класифікація науково-технічних засобів не претендує на завершеність, однак, за нашим переконанням, вона може бути корисною для використання в науковій та практичній діяльності.

Сьогодні практикою вищої школи накопичено достатній науково-теоретичний і практичний досвід використання інтерактивних технологій навчання у середовищі «викладач ↔ магістрант» в системі професійної підготовки взагалі та прогностичної компетентності зокрема. Так, ефективність *колективно-групових технологій* у процесі формування прогностичної компетентності доведено А. В. Антонєць, Н. В. Булдаковою, Е. В. Макаровою та ін. *Тренінгові технології* апробовано А. В. Антонєць, Н. В. Давкуш, В. Г. Демідовою, А. М. Хубієвою та ін. *Дискусійні технології* використовувалися А. В. Антонєць, Н. В. Давкуш, В. Г. Демідовою, Т. С. Шеховцевою та ін. *Ігрові технології* застосовано Н. В. Булдаковою, Н. В. Давкуш, О. С. Кабанською, М. С. Севастюк, Н. Ф. Соколовою, Т. С. Шеховцевою та ін. *Проектні технології* досліджували А. В. Антонєць, Н. Ф. Соколова та ін.

Однією з найбільш перспективних інтерактивних технологій у формуванні прогностичної компетентності майбутніх магістрів початкової освіти є інформаційні технології, які надають можливість візуалізувати інформацію, забезпечити легкий доступ до інформації, у тому числі у вигляді баз даних, а також автоматизувати пізна-

вальну прогностичну діяльність та контроль її результатів.

Під інформаційними технологіями зазвичай розуміють програмно-апаратні засоби і пристрої, що функціонують на базі мікропроцесорної техніки, сучасних засобів і систем телекомунікацій інформаційного обміну, аудіо-, відеотехніки і т.д., що забезпечують операції щодо збору, продукування, накопичення, збереження, обробки і передавання інформації [6, с. 51]. На рис. 2. наведено приблизну структуру навчального процесу формування прогностичної компетентності із застосуванням інформаційних технологій.

Досить поширеною інформаційною технологією, що може використовуватися під час проведення лекційних занять з педагогічного прогнозування є *мультимедійні презентації*, які є особливою групою засобів навчання на основі сучасних інформаційних технологій представлення інформації, що поєднують у собі різноманітні програмні і технічні засоби (текст, мову, фото, відео, графіку, анімацію, звук) для найбільш ефективного впливу на того, хто навчається, який одночасно є і читачем, і слухачем, і глядачем [5, с. 83].

Надзвичайно дієвим засобом навчання є опрацювання теоретичного матеріалу за допомогою технології майдмепінгу, що є унікальною інформаційною технологією роботи з інформацією, яка базується на використанні ментальних карт, а способом зображення процесу загального системного мислення є схеми.

Організація семінарських занять з педагогічного прогнозування може відбуватися за досить широким спектром інформаційних технологій, а саме: блогів, Wiki-технологій, чат-конференцій, форумів, електронної пошти та ін.

Блог (мережний щоденник) – це веб-сайт, веб-журнал, основне наповнення якого складають записи, зображення або мультимедіа, які регулярно поповнюються. Використання Блогу характеризується чітким структуруванням курсу з вказівками для семінарів, описів завдань; часто поновлюваним контентом; простотою у використанні: можливістю вільно вставляти будь-які об'єкти (відео, ілюстрації та ін.); можливістю продовжити розпочату на занятті дискусію; виконанням творчих завдань із використанням малюнків, аудіо і відеоматеріалів; можливістю спілкуватися як з одногрупниками, так і з викладачами; можливістю кожного студента взяти участь у дискусії, «що не завжди можливо в процесі традиційної організації навчання через нестачу часу на заняттях і обмеженості об'єму навчальних курсів» [2, с. 120-122].

Wiki-технологію у формуванні прогностичної компетентності майбутніх магістрів початкової освіти можна використовувати за різними напрямками, а саме: як засіб представлення, розширення та анотування навчальних матеріалів; для планування та організації проектно-ї діяльності; для спільного написання творчих робіт, статей; як середовище для обговорення та рецензування матеріалів, статей; для організації консультацій, отримання додаткових знань.

Дуже зручним методом донесення навчального матеріалу, що включає в себе також перевірку знань, є *чат-конференції*. Чат-конференція використовується для дискусій, обговорення проблемних питань та проблемних тем з метою короткої звітності про виконану роботу (наприклад, чи виконане індивідуальне або домашнє завдання) та з метою надання групових й індивідуальних консультацій. Також з метою консультацій можна використовувати *форум* та *електронну пошту* [1].

За допомогою форуму та електронної пошти можна дидактично організувати не лише вивчення теоретичних матеріалів, консультації викладача і надсилання контрольних робіт і виконаних навчальних завдань, а й семінари за допомогою використання режиму «список розсилання», при якому встановлене на сервері програмне забезпечення дає можливість спільного спілкування групи користувачів [6, с. 107].

Серед різноманіття інформаційних технологій однією з найбільш ефективних щодо формування прогностичної компетентності майбутніх магістрів початкової освіти вбачаємо технологію Web-квест, що побудована на основі сучасних інформаційних технологій і надає можливість використовувати багатство і безмежність інформаційного простору глобальної комп'ютерної мережі в освітніх цілях, в цілях підвищення мотивації студентів при

вивченні навчальних тем, прилучення їх до сучасних технологій, максимального використання можливостей Інтернету в придбанні знань з автентичних джерел [3, с. 12].

Особливістю освітніх Web-квестів є, по-перше, те, що всю інформацію щодо проблеми студенти самостійно знаходять в мережі Інтернет. По-друге, знайдену інформацію вони презентують у вигляді веб-сторінок і Web-сайтів (локально або в Інтернеті). Створення Web-квесту здійснюється за певними етапами: введення (призначено для зацікавлення студентів); завдання (описує кінцевий продукт діяльності); процес (за наведеним списком веб-сайтів описуються покрокові дії студентів); оцінка (у цій частині наводяться критерії оцінки роботи студентів); висновок (підведення підсумків роботи над проблемою).

Кібергиди – це спеціально організовані юніти (завдання), які засновані на стандартах і передаються через мережу, тобто це документ в мережі, що містить інструкцію з виконання будь-якого завдання. Юніти складаються з комплексу інструкцій розробника призначених для студентів, що працюють зі спеціальною літературою. Кожен кібергид містить опис завдання, покрокову інструкцію по досягненню мети і необхідні для отримання результату інтернет-ресурси (відбираються викладачем), способи оцінки отриманого результату за декількома аспектами [4, с.106].

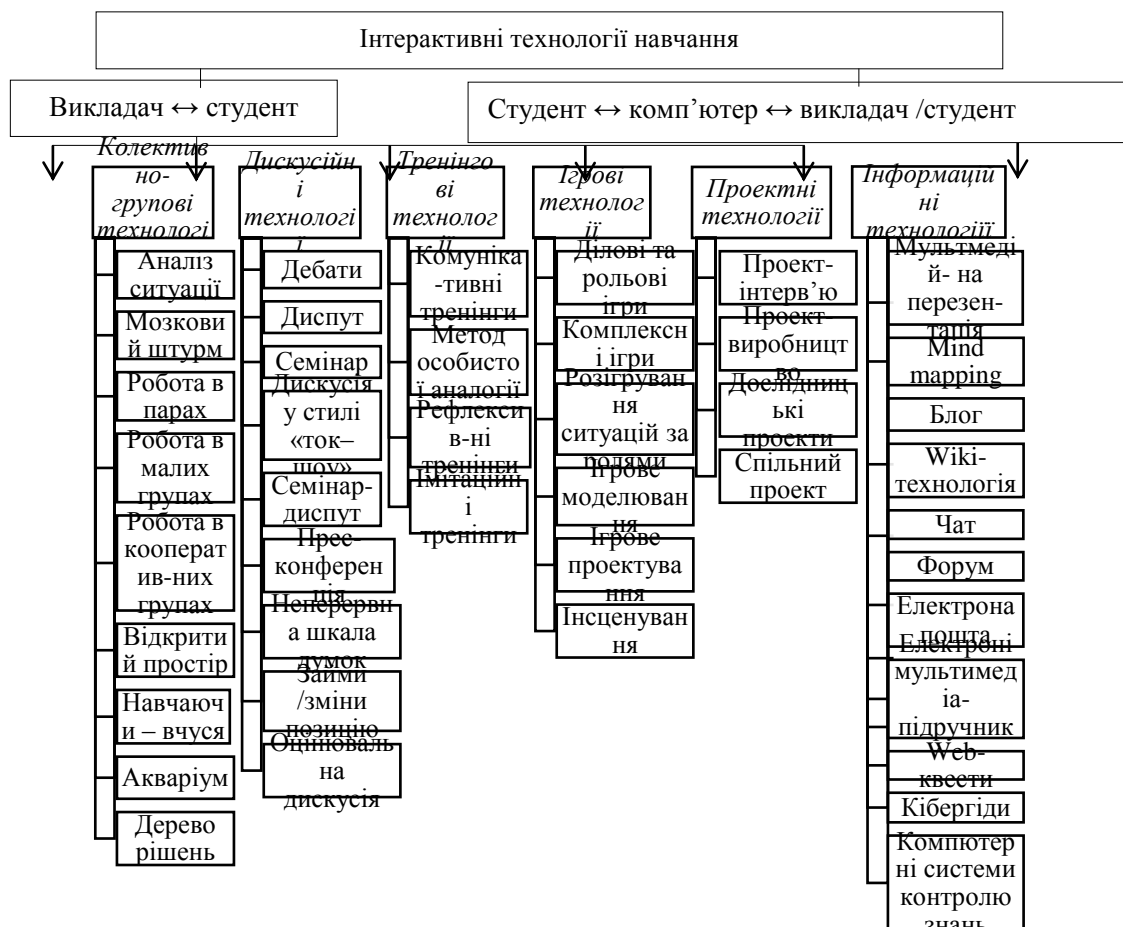


Рис. 1. Класифікація інтерактивних технологій навчання



Рис. 2. Структура навчального процесу формування прогностичної компетентності із застосуванням інформаційних технологій

Використання кібергідів сприяє посиленню мотивації, активізації пізнавальної діяльності, відбуваються інтенсифікація навчання, засвоєння більшого обсягу корисної інформації, інтерактивна взаємодія користувача і системи, забезпечується краще запам'ятовування отриманої інформації, більш тривале її зберігання в пам'яті і найбільш високі результати практичного застосування отриманих знань.

Контроль і оцінка знань займають в навчальному процесі дуже важливе місце. Для цього все частіше використовуються *комп'ютерні системи тестування знань* (КСТЗ), які надають можливість викладачеві автоматизувати обробку результатів, одержати можливість централізованого аналізу якості підготовки великої кількості питань, що тестуються; зменшити витрати на організацію і проведення тестування. Ці системи полегшують і підвищують якість аналізу проходження навчального процесу за наслідками тес-

тування; забезпечують об'єктивність контролю знань; підвищують оперативність тестування.

Висновки. Таким чином, використання інформаційних технологій у формуванні прогностичної компетентності дає змогу розв'язувати такі завдання навчального процесу, як активізація навчальної діяльності студентів, реалізація індивідуального навчання, економія навчального часу, контрольованість результатів, використання кращого світового педагогічного досвіду, створення умов для практичного використання знань, умінь і навичок.

Перспективним напрямком наших подальших досліджень є розробка спецкурсу з «Прогностичної компетентності майбутніх магістрів початкової освіти» на основі використання інформаційних технологій навчання з метою формування прогностичної компетентності магістрів початкової освіти.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бацуровська І. В. Використання дистанційних технологій в умовах кредитно-модульної системи організації навчання у ВНЗ [Електронний ресурс] / І. В. Бацуровська // Теорія та методика управління освітою. – 2011. – № 6. Режим доступу : <http://tme.umo.edu.ua>
2. Виноградова О. С. Проблемные методы в обучении иностранным языкам [Электронный ресурс] / О. С. Виноградова. – Режим доступа : <http://distant.ioso.ru>.
3. Жалдак М. І. Комп'ютерно-орієнтовані засоби навчання математики, фізики, інформатики : [посіб. для вчителів] / М. І. Жалдак, В. В. Лапінський, М. І. Шут. – К. : Дініт, 2004. – С. 55-67.

REFERENCES

1. Batsurovska, I. V. (2011). Vykorystannia dystantsiinykh tekhnolohii v umovakh kredytno-modulnoi systemy orhanizatsii navchannia u VNZ [Use of distance learning in a credit-modular system of teaching in universities]. *Teoriia ta metodyka upravlinnia osvitoiu* –

4. Кучеряну М. Г. Информационные технологии в вузах Великобритании [Электронный ресурс] / Ярославский педагогический вестник. – 2009. – № 2 (59). Режим доступа : <http://vestnik.yspu.org>.

5. Некрасова А. Н. Применения средств мультимедиа на уроках биологии / А. Н. Некрасова, Н. М. Семчук // Ярославский педагогический вестник. – 2011. – № 2. – Том II (Психолого-педагогические науки). – С. 82-86.

6. Преподавание в сети Интернет : Учеб. пособие / Отв. ред. В. И. Солдаткин. – М. : Высшая школа, 2003. – 792 с.

Theory and Methods of management education, 6. Retrieved from: <http://tme.umo.edu.ua> [in Ukrainian].

2. Vinogradova, O. S. *Problemnyye metody v obuchenii inostrannym yazykam* [Problematic methods in the

teaching foreign languages]. Retrieved from <http://distant.ioso.ru> [in Russian].

3. Zhaldak, M. I., Lapinskyi, V. V., & Shut M. I. (2004). *Kompiuterno-oriiientovani zasoby navchannia matematyky, fizyky, informatyky* [Computer-oriented ways of teaching mathematics, physics, computer science]. Kyiv: Dinit [in Ukrainian].

4. Kucheryanu, M. G. (2009). *Informatsionnyye tekhnologii v vuzakh Velikobritanii* [Information Technologies in British universities]. *Yaroslavskiy peda-*

gogicheskii vestnik – Yaroslav pedagogical journal, 2 (59). Retrieved from <http://vestnik.yspu.org> [in Russian].

5. Nekrasova, A. N., & Semchuk, N. M. (2011). *Primeneniya sredstv multimedia na urokakh biologii* [Using multimedia in biology class]. *Yaroslavskiy pedagogicheskii vestnik – Yaroslavskiy pedagogical journal*, 2, 82-86 [in Russian].

6. Soldatkin, V. I. (2003). (Eds.). *Prepodavaniye v seti Internet [Teaching on the Internet]*. Moscow: High School [in Russian].

A. Ю. Кинешева

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ФОРМИРОВАНИИ ПРОГНОСТИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ МАГИСТРОВ НАЧАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ

В статье предпринята попытка классифицировать основные виды интерактивных технологий и сосредоточено внимание на использовании информационных технологий как эффективного средства формирования прогностической компетентности будущих магистров начального образования.

Ключевые слова: техническое начальное образование, прогностическая компетентность, информационные технологии.

A. Yu. Kiniesheva

USEING INFORMATION TECHNOLOGIES IN THE FORMATION OF FUTURE PRIMARY EDUCATION MASTERS' PROGNOSIS COMPETENCE

Successful professional activity of future Masters of primary education largely depends on whether they are able to forecast and predict the outcome of their professional activities. It's needed to tackle this problem at the level of modern requirements that imply primarily using of information technologies. The article considers approaches to the definition of «interactive technology» as well as an attempt to classify the main types of interactive education technologies in the environment «teacher ↔ student», which include collective group, training, discussion, gaming and design technologies that are actively used by researchers in the preparation of future specialists to pedagogical forecasting. Main focus of the article is concentrated on determining the specific use of one of the most perspective technologies in the interactive environment «student ↔ computer teacher/student», namely on information technologies, directed on formation predictive competence of the future Masters of primary education. On the basis of this analysis the functional structure of the educational process of forming predictive competence with the use of information technologies is based. Thus, the organization and conduct lectures offered to use multimedia presentations and mind mapping technology. During the seminars on pedagogical forecasting quite a wide spectrum of information technology, namely blogs, Wiki-technology, chat conferences, forums, email, etc. can be used. Monitoring and evaluation of formation of predictive competence of the future Masters of primary education can be carried with the help of computer knowledge testing systems (CKTS). The approach outlined on the use of information technology in the formation of predictive competence of the future Masters of primary education will provide an opportunity to improve the quality and effectiveness of their preparation for the implementation of predictive activity significantly.

Keywords: master, primary education, predictive competence, information technologies.

Подано до редакції 04.06.14